

Η ιστορία συνεχίζει να γράφεται με αίμα: Ιράκ, Αφγανιστάν, Παλαιστίνη. Οι νέοι κατακτητικοί-ιμπεριαλιστικοί πόλεμοι των ΗΠΑ και των συμμάχων τους, πέρα από τις ανθρώπινες θυσίες και τις υλικές καταστροφές, είχαν ως συνέπεια την άνοδο ενός αντιδραστικού αντιιμπεριαλιστικού-φονταμενταλιστικού κινήματος στις χώρες-θύματα και ευρύτερα στον μουσουλμανικό κόσμο. Πρόκειται για μια ιδεολογική οπισθοδρόμηση, της οποίας οι συνέπειες θα είναι τραγικές για την ανθρωπότητα. Ταυτόχρονα η αμερικανική κυβέρνηση ετοιμάζεται να εγκαταστήσει και στην Ευρώπη αντιπυραυλικό σύστημα, οξύνοντας τον ανταγωνισμό των πολεμικών εξοπλισμών που κάποτε θα μπορούσαν να καταλήξουν στον πυρηνικό όλεθρο. Οι περίφημοι Οκτώ μεγάλοι, εξάλλου, δεν κατόρθωσαν να βάλουν κάποιο φραγμό στην επιταχυνόμενη εξάντληση των φυσικών αποθεμάτων, στη μόλυνση του περιβάλλοντος και στην ένταση του «φαινομένου του θερμοκηπίου». Φτώχεια μέσα στον αυξανόμενο κοινωνικό πλούτο, πόλεμοι και η συστηματική οικοδόμηση ενός κράτους καταστολής και περιορισμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το άρθρο του Δ. Καλτσώνη αναλύει μια πλευρά αυτής της διαδικασίας αντιδημοκρατικής εκτροπής.

Παρά ταύτα, η άκρα Δεξιά επιστρέφει στη Γαλλία. Το ευρωπαϊκό προλεταριάτο παραμένει σε κατάσταση σχετικής ύπνωσης, ενώ η αντεπανάσταση στις πρώην «σοσιαλιστικές χώρες» τείνει να ολοκληρωθεί με την επιστροφή στις κεφαλαιοκρατικές σχέσεις παραγωγής και με την ψήφιση λιγότερο ή περισσότερο αντιδημοκρατικών και αντικομμουνιστικών νόμων. Μόνη χαραμάδα φωτός έρχεται, αυτή την εποχή της κατάρρευσης και του αντικομμουνισμού, από τη Λατινική Αμερική. Από την Κούβα, από τη Βενεζουέλα και από τα αντιιμπεριαλιστικά κινήματα αυτής της περιοχής του πλανήτη. Το άρθρο του István Mészáros αποτελεί μια τεκμηριωμένη μελέτη των διαδικασιών που συντελούνται σ' αυτές τις χώρες.

Στο σημερινό τεύχος δημοσιεύονται επίσης άρθρα λιγότερο «επίκαιρα» αλλά με ουσιαστικό ενδιαφέρον: το άρθρο του Κ. Κατσαρού για τις απόψεις του Μαρξ και του Ένγκελς για το «Ανατολικό ζήτημα», το άρθρο της Π. Μάντζου για τους άξονες αναδιάρθρωσης του δημόσιου χώρου, και το δεύτερο μέρος του άρθρου του Κ. Παλούκη για την «μπολσεβικοποίηση» του ΚΚΕ. Τέλος, δύο φιλοσοφικά κείμενα, της Στ. Σύρου και του Θ. Κουτσουμπού, εξετάζουν, από διαφορετικές όψεις, το πρόβλημα του χρόνου.

Πιο άμεσου-τοπικού ενδιαφέροντος είναι τα υπόλοιπα κείμενα του τεύχους. Ο Γιώργος Σταμάτης αναλύει το περίφημο σκάνδαλο των δομημένων ομολόγων, το οποίο, πέρα από την καταλήστευση των ταμείων, αποτελεί κύριο πεδίο μιας παραπληνητικής αντιπαράθεσης των δύο κομμάτων της αστικής τάξης. Με τα γενικότερα προβλήματα της οικονομίας, τις απάτες και τα σκάνδαλα, ασχολείται το άρθρο του Α. Βατικιώτη. Αλλ' εκτός από τα οικονομικά σκάνδαλα, σκάνδαλο επίσης και πεδίο ιδεολογικής διαμάχης αποτέλεσε το περίφημο βιβλίο Ιστορίας της ΣΤ' Δημοτικού. Στο τεύχος αυτό ο Ε. Μπιτσάκης επιχειρεί μια συστηματική κριτική αυτού του βιβλίου,

αναδεικνύοντας τη φύση του ως ιδεολογικού υβριδίου και το ρόλο του ως εργαλείου δημιουργίας πλαστής ιστορικής συνείδησης. Τέλος, σε επίκαιρα θέματα αναφέρονται τα άρθρα της Αντωνίας Λεγάκη, για την κρίση της αστικής δημοκρατίας, καθώς και του Ε. Μπιτσάκη για τις γαλλικές εκλογές. Το άρθρο αυτό γράφτηκε, αναγκαστικά, πριν από τις βουλευτικές εκλογές που σύμφωνα με τις προβλέψεις θα αποτελέσουν σαρωτική νίκη του Σαρκοζί. Μένει να δούμε αν η πολυδιασπασμένη και ηττημένη γαλλική Αριστερά θα βγάλει τα αναγκαία συμπεράσματα και ειδικά το ΓΚΚ, το οποίο κυριολεκτικά εκμηδενίστηκε.

Η Ουτοπία, περιοδικό «Θεωρίας και Πολιτισμοῦ», δημοσιεύει σχεδόν σε κάθε τεύχος ποιήματα που σημάδεψαν τη νεότερη ποίηση. Αυτή τη φορά δημοσιεύουμε ποιήματα του μεγάλου ποιητή René Char, μεταφρασμένα και σχολιασμένα από τον Αντρέα Παγουλάτο. Επίσης το τεύχος κοσμεῖται με έργα του ζωγράφου Δημήτρη Σεβαστάκη, επιλεγμένα από τη Μαρία Κοκκίνου, ο οποίος τα συνοδεύει με ένα κείμενο για τα προβλήματα της ζωγραφικής στη σημερινή Ελλάδα.

Τέλος, όπως πάντα, το τεύχος ολοκληρώνεται με το Χρονικό του Βιβλίου.